

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who appointed Jehoahaz as king of Judah? Why was he anointed? Who removed him from office? Why?
2. Describe the life of his immediate successor.
3. Describe the circumstances that led to the exile of Daniel and his colleagues.
4. Describe the exile associated with Jechoniah.
5. What was the total number of those who survived the destruction of the kingdom of Judah?

This and much more will be addressed in the tenth lecture of this series:

**"The End of the Monarchy
and the Destruction of the First Temple (*Bais HaMikdash*)"**

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the memory and *Li-ilui Nishmas*

הרב אברהם בן הרב צבי הירש ע"ה

Rabbi Avraham Gardin of blessed memory

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XVII Lecture #10

THE END OF THE MONARCHY AND THE DESTRUCTION OF THE FIRST TEMPLE
(BAIS HAMIKDASH)

I. Jehoahaz

A.

וַיִּרְכַּבְהוּ עֲבָדָיו מֵת מִמְּגִדוֹ וַיִּבְאֵהוּ יְרוּשָׁלַם וַיִּקְבְּרֵהוּ בְּקִבְרֹתָו וַיִּקַּח עִם הָאָרֶץ אֶת יְהוֹאָחָז בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ וַיִּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו: בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשׁ שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַמוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִלְּבָנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ד' כָּכָל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו: וַיִּאֲסְרֵהוּ פָּרְעָה נֹכַח בְּרַבְלָה בְּאָרֶץ חֶמֶת מִמְלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וַיִּתֵּן עֲנֹשׁ עַל הָאָרֶץ מֵאָה כֶּסֶף וְכֶסֶף זָהָב: וַיִּמְלֶךְ פָּרְעָה נֹכַח אֶת אֱלִיאִקִּים בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו וַיִּסַּב אֶת שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת יְהוֹאָחָז לָקַח וַיִּבֵּא מִצְרַיִם וַיִּמָּת שָׁם: וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נָתַן יְהוֹיָקִים לְפָרְעָה אֶךְ הָעֲרִיף אֶת הָאָרֶץ לְתַת אֶת הַכֶּסֶף עַל פִּי פָּרְעָה אִישׁ כְּעֶרְכוֹ נִגַּשׁ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב אֶת עִם הָאָרֶץ לְתַת לְפָרְעָה נֹכַח: מַלְכִים ב כג:ל-לה

And his servants carried him (Josiah) dead in a chariot from Megiddo, and brought him to Jerusalem, and buried him in his own sepulcher. And the people of the land took Jehoahaz, the son of Josiah, and anointed him, and made him king in his father's place. - Jehoahaz was twenty three years old when he began to reign; and he reigned three months in Jerusalem. And his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah. And he did that which was evil in the sight of the L-rd, according to all that his fathers had done. And Pharaoh Necho put him in bonds at Riblah in the land of Hamath, that he might not reign in Jerusalem; and put the land to a tribute of a hundred talents of silver, and a talent of gold. - And Pharaoh Necho made Eliakim, the son of Josiah, king in place of Josiah his father, and turned his name to Jehoiakim, and took Jehoahaz away; and he came to Egypt, and died there. - And Jehoiakim gave the silver and the gold to Pharaoh; but he taxed the land to give the money according to the commandment of Pharaoh; he exacted the silver and the gold of the *people* of the land, of every one according to his taxation, to give it to Pharaoh Necho. **Kings II 23:30-35**

B.

אִין מוֹשְׁחִים מֶלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ וְאִם תֹּאמְרוּ: מִפְּנֵי מָה מִשְׁחוּ אֶת שְׁלֹמֹה מִפְּנֵי מַחְלוּקְתוֹ שֶׁל אֲדוֹנִיָּה, וְאֵת יוֹאֵשׁ מִפְּנֵי עֲתָלְיָה, וְאֵת יְהוֹאָחָז מִפְּנֵי יְהוֹיָקִים, שֶׁהִיא גְדוֹל מִמֶּנּוּ שְׁתֵּי שָׁנִים. הוֹרִיט יֵא:

A king who was the son of a king need not be anointed. And if it be asked: Why was Solomon anointed? It was due, [it may be replied], to the dispute of Adonijah; and so was Joash anointed on account of the claims of Athaliah, and Jehoahaz on account of Jehoiakim who was older than he by two years. **Horayos 11b**

C.

דָּבָר ד' . . . לְמִצְרַיִם עַל חֵיל פָּרְעָה נָכוּ מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר הָיָה עַל נְהַר פָּרָת בְּכַרְכַּמֶּשׁ אֲשֶׁר הִכָּה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בְּשָׁנַת הָרְבִיעִית לְיְהוֹיָקִים בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה: יִרְמְיָהוּ מו: ב

The word of the L-rd . . . Against Egypt, against the army of Pharaoh Necho king of Egypt, who was by the river Euphrates in Carchemish, whom Nebuchadrezzar king of Babylon defeated in the fourth year of Jehoiakim the son of Josiah king of Judah. **Jeremiah 46: 2**

II. Johoiakim

A.

בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו זבודה בת פדיה מן רומה: ויעש הרע בעיני ד' ככל אשר עשו אבותיו: בימיו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד שלש שנים וישב וימרד בו: וישלח ד' | בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארם ואת | גדודי מואב ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבדו כדבר ד' אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אך | על פי ד' היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקי ולא אבה ד' לסלח: ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על-ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם-אבותיו וימלך יהויכין בנו תחתיו: ולא הסיף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל מנחל מצרים עד נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים: מלכים ב כג:לו-לז, כד:א-ז

Jehoiakim was twenty five years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem. And his mother's name was Zebudah, the daughter of Pedaiah of Rumah. And he did that which was evil in the sight of the L-rd, according to all that his fathers had done. In his days Nebuchadnezzar king of Babylon came up, - and Jehoiakim became his vassal three years; then he turned and rebelled against him. - And the L-rd sent against him bands of the Chaldeans, and bands of the Arameans, and bands of the Moabites, and bands of the Ammonites, and sent them against Judah to destroy it, according to the word of the L-rd, which He spoke by His servants, the prophets. Surely at the commandment of the L-rd came this upon Judah, to remove them from His sight, for the sins of Manasseh, according to all that he did; And also for the innocent blood that he shed; for he filled Jerusalem with innocent blood; which the L-rd would not pardon. - And the rest of the acts of Jehoiakim, and all that he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Judah? And Jehoiakim slept with his fathers; and Jehoiachin his son reigned in his place. And the king of Egypt came not again any more from his land; for the king of Babylon had taken from the river of Egypt to the river Euphrates all that belonged to the king of Egypt. **Kings II 23:36-37, 24:1-7**

B.

עליו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויאסרהו בנחשתים להליכו בבלה: ומפלי בית ד' הביא נבוכדנאצר לבבל ויתנם בהיכלו בבבל: דברי הימים ב לו:ו-ז

Against him came up Nebuchadnezzar king of Babylon, and bound him in fetters, to carry him to Babylon. And Nebuchadnezzar carried of the utensils of the house of the L-rd to Babylon, and put them in his temple in Babylon. **Chronicles II 36:6-7**

C.

בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה בא נבוכדנאצר מלך בבל (על) ירושלם ויצר עליה (דניאל א א), אפשר לומר כן, והלא הוא מלך בשנת ארבע ליהויקים, ומה תלמוד לומר בשנת שלוש ליהויקים, אלא שנת שלוש למרדו, במקרא אחד הוא אומר בשנת שבע (ירמיה נב כח), ובמקרא אחר הוא אומר בשנת שמנה (מלכים ב כד יב), מה תלמוד לומר שנת שבע ומה תלמוד לומר שנת שמנה, שנת שמנה משמלך, ושנת שבע לכיבוש יהויקים, ויתן [א-דני] בידו וגו' (דניאל א ב), ובמקום אחר הוא אומר קבורת חמור וגו' (ירמיה כב יט), ובמקום אחר הוא אומר ויאסרהו בנחשתים וגו' (דברי הימים ב לו ו), אלא מלמד שכוון שאסרו מיד מת באיסוריו והוציאו וגורו, לקיים מה שנאמר סחוב והשלך וגו'. סדר עולם פרק כה

“In the third year of the reign of Jehoiakim king of Judah came Nebuchadnezzar king of Babylon to Jerusalem, and besieged it.” (Daniel 1:1) How is it possible to say this? Behold [Nebuchadnezzar] only became king in the fourth year of the reign of Jehoiakim? What, then is the meaning of “the third year of the reign of Jehoiakim”? It is referring to the third year of his [independence and] rebellion. One verse refers to this as occurring in the seventh year of [Nebuchadnezzar’s reign] (Jeremiah 52:28). Another verse refers to this as occurring in the eighth year of [Nebuchadnezzar’s reign]. (Kings II 24:12). It occurred in the eighth year of Nebuchadnezzar’s reign [over Babylon] which was the seventh year of his reign over Judah starting from his victory over Jehoiakim. “And the L-rd gave Jehoiakim king of Judah into his hand.” (Daniel 1:2). One place describes [his end with the phrase,] “He shall be buried with the burial of a donkey, drawn and thrown out beyond the gates of Jerusalem.” (Jeremiah 22:19) Another verse describes [his end with the phrase,] “Against him came up Nebuchadnezzar king of Babylon, and bound him in fetters, to carry him to Babylon.” (Chronicles II 36:6) This teaches us that as soon as he was bound he died in his fetters. Thereupon they removed him and threw [his corpse beyond the gates of Jerusalem] to fulfill [the prophecy of Jeremiah]. **Seder Olam 25**

D.

מפני מה לא מנו את יהויקים משום דרבי חייא ברבי אבויה. דאמר רבי חייא ברבי אבויה: כתיב על גולגלתו [של] יהויקים זאת ועוד אחרת. זקיננו דרבי פרידא אשכח גולגלתא דהוה קא שדיא בשערי ירושלים, וכתיב בה זאת ועוד אחרת, קברה ולא איקברא, קברה ולא איקברא, אמר: גולגלתו של יהויקים היא, דכתיב ביה (ירמיהו כ"ב) קבורת חמור יקבר סחוב והשלך וגו'. אמר: מלכא הוא, ולא איכשר לזלזולי ביה. כרכה בשיראי, ואותבה בסיפתא. חזיתא דביתהו, סברא: הא דאיתתא קמייתא הוה, דהא לא קא מנשי לה. שגרא תנורא וקלתה. היינו דכתיב זאת ועוד אחרת. סנהדרין קד.

And why was Jehoiakim omitted? On account of what R. Hiyya, son of R. Abuiyah said. For R. Hiyya, son of R. Abuiyah, said: Upon Jehoiakim's skull was written, “This and yet another.” Now, R. Perida's grandfather found a skull lying about at the gates of Jerusalem, and upon it was written, “This and yet another.” So he buried it, but it refused to be buried [i.e., it re-emerged]; again he buried it, and again it would not remain buried. Thereupon he said, “This must be Jehoiakim's skull, of whom it is written (Jeremiah 22:19), “He shall be buried with the burial of a donkey, drawn and cast forth beyond the gates of Jerusalem.” Yet, reflected he, he was a king, and it is not appropriate to disgrace him. So he wrapped it up in silk and placed it in a chest. On his wife's seeing it, she thought that it must be the skull of his first wife, whom he could not forget. So she fired the oven and burnt it. This is the meaning of the inscription: “This and yet another.” **Sanhedrin 104a**

III. Daniel

A.

בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה בא נבוכדנאצר מלך בבל ירושלים ויצר עליה: ויתן א-דני בידו את יהויקים מלך יהודה ומקצת כלי בית הא-להים ויביאם ארץ שניער בית אלהיו ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו: ויאמר המלך לאשפנז רב סריסיו להביא מבני ישראל ומזרע המלוכה ומן הפרתמים: ילדים אשר אין בהם כל מום וטובי מראה ומשכילים בכל חכמה וידעי דעת ומביני מדע ואשר כח בהם לעמד בהיכל המלך וללמדם ספר ולשון כשדים: וימן להם המלך דבר יום ביומו מפת בג המלך ומיין משתיו ולגדלם שנים שלוש ומקצתם יעמדו לפני המלך: ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה מישאל ועזריה: וישם להם שר הסריסים שמות וישם לדניאל בלטשאצר ולחנניה שדרך ולמישאל מישך ולעזריה עבד נגו: וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך ובין משתיו ויבקש משר הסריסים אשר לא יתגאל: ויתן הא-להים את דניאל לחסד ולרחמים לפני שר הסריסים:

. . . וְהַיְלָדִים הָאֵלֶּה אַרְבַּעַתָּם נָתַן לָהֶם הָאֱלֹהִים מִדָּע וְהַשְׁכִּיל בְּכָל סֵפֶר וְחֻכְמָה וְדַנְיָאֵל הָבִין בְּכָל חֲזוֹן וְחַלְמוֹת: וְלִמְקַצֵּת הַיָּמִים אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהַבְיָאֵם וַיְבִיאֵם שָׂר הַסְּרִיסִים לְפָנָיו נִבְכַּדְנֶצַּר: וַיְדַבֵּר אִתָּם הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכֻּלָּם כְּדַנְיָאֵל חֲנַנְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְעִזְרִיָּה וַיַּעֲמָדוּ לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ: וְכָל דְּבַר חֻכְמַת בֵּינָהּ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצְאוּ עֲשׂוֹר יָדוֹת עַל כָּל הַחֲרָטְמִים הָאֲשָׁפִים אֲשֶׁר בְּכָל מַלְכוּתוֹ: וַיְהִי דַנְיָאֵל עַד שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ הַמֶּלֶךְ: דַּנְיָאֵל א-א-ט, יז-כא

In the third year of the reign of Jehoiakim king of Judah came Nebuchadnezzar king of Babylon to Jerusalem, and besieged it. - And the L-rd gave Jehoiakim king of Judah into his hand, with part of the utensils of the house of G-d; which he carried into the land of Shinar to the house of his god; - and he brought the utensils into the treasure house of his god. - And the king spoke to Ashpenaz the chief of his eunuchs, that he should bring certain of the children of Israel, and of the king's seed, and of the nobles; - Children in whom was no blemish, but good looking, and skillful in all wisdom, and discerning in knowledge, and understanding science, and such as had ability in them to stand in the king's palace, and whom they might teach the learning and the tongue of the Chaldeans. And the king appointed them a daily portion of the king's food, and of the wine which he drank; and to bring them up during three years, that at its end they might stand before the king. And among these were of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah; To whom the chief of the eunuchs gave names; for he gave to Daniel the name of Belteshazzar; - and to Hananiah, of Shadrach; and to Mishael, of Meshach; and to Azariah, of Abed-Nego. But Daniel resolved in his heart that he would not defile himself with the portion of the king's food, nor with the wine which he drank; therefore he requested from the chief of the eunuchs that he might not defile himself. - And G-d had brought Daniel into grace and compassion with the chief of the eunuchs. . . . And to these four children, G-d gave knowledge and skill in all learning and wisdom; and Daniel had understanding in all visions and dreams. And at the end of the days that the king had said he should bring them in, the chief of the eunuchs brought them in before Nebuchadnezzar. And the king talked with them; and among them all was found none like Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah; therefore stood they before the king. And in all matters of wisdom and understanding, that the king inquired of them, he found them ten times better than all the magicians and astrologers that were in all his realm. And Daniel continued until the first year of king Cyrus. **Daniel 1:1-7, 17-21**

B.

וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיָּהוּ אֶל חֲזַקְיָהוּ שְׁמַע דְּבַר ד': הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשְׂאָ | כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וְאֲשֶׁר אֶצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּבִלְהָ לֹא יִתֵּר דְּבַר אָמַר ד': וּמִבְּנֵיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקְחוּ וְהָיוּ סְרִיסִים בְּהִיכַל מֶלֶךְ בְּבָל: מַלְכִים ב כ:טז-יח

And Isaiah said to Hezekiah, Hear the word of the L-rd. Behold, the days will come, that all that is in your house, and that which your fathers have laid up in store to this day, shall be carried to Babylon; nothing shall be left, said the L-rd. And of your sons that shall issue from you, which you shall father, shall they take away; and they shall be eunuchs (servants) in the palace of the king of Babylon. **Kings II 20:16-18**

C.

(דַּנְיָאֵל א') וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דַּנְיָאֵל חֲנַנְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְעִזְרִיָּה, אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר כּוֹלֵךְ מִבְּנֵי יְהוּדָה הֵם. וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר: דַּנְיָאֵל מִבְּנֵי יְהוּדָה, חֲנַנְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְעִזְרִיָּה מִשְׂאֵר שְׁבַטִים. (יִשְׁעִיָּהוּ ל"ט) וּמִבְּנֵיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקְחוּ וְהָיוּ סְרִיסִים בְּהִיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל. מֵאֵי סְרִיסִים רַב אָמַר: סְרִיסִים מִמֶּשׁ, וְרַבִּי חֲנִינָא אָמַר: שְׁנַסְתְּרַסָּה עֲבוּדָה זָרָה בִּימֵיהֶם. סְנַהֲדִרִין צָנ:

“Now among these were of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishael and Azariah.” (Daniel 1:6) R. Elazar said: They were all of the children of Judah; but R. Shmuel b. Nahmani said: Daniel was of the tribe of Judah, whilst Hananiah, Mishael and Azariah were of the other tribes. “And of your sons that shall issue from you, which you shall father, shall they take away; and they shall be סריסים eunuchs (servants) in the palace of the king of Babylon.” (Kings II 20:18 Isaiah 39:7) What is meant by “eunuchs”? Rav said: Literally eunuchs (castrated). R. Hanina said: [They were simply servants. The use of the term סריסים, which generally refers to castration, is hinting at the fact that] in their days the idols were sterilized. **Sanhedrin 93b**

IV. Jehoiachin

A.

בֶּן שְׁמֹנֶה עָשָׂר שָׁנָה יְהוֹיָכִן בְּמֶלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַת אֶלְנָתָן מִירוּשָׁלַם: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ד' כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו: בְּעַת הַהִיא עָלוּ עַבְדֵי נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַתָּבֵא הָעִיר בְּמַצּוֹר: וַיָּבֵא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַל הָעִיר וְעַבְדָּיו צָרִים עָלֶיהָ: וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וְעַבְדָּיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בְּשַׁנַּת שְׁמֹנֶה לְמֶלְכוֹ: וַיֹּצֵא מִשָּׁם אֶת כָּל אוֹצְרוֹת בֵּית ד' וְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּקְצָץ אֶת כָּל כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּהִיכַל ד' כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ד': וְהִגִּילָה אֶת כָּל יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל הַשָּׂרִים וְאֶת כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל עֲשֻׂרֹת אֲלָפִים גּוֹלָה וְכָל הַחֲרָשׁ וְהַמְסַגֵּר לֹא נִשְׁאַר זוֹלַת דֹּלַת עִם הָאָרֶץ: וַיִּגַּל אֶת יְהוֹיָכִין בְּבִלְהָ וְאֶת אִם הַמֶּלֶךְ וְאֶת נְשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְאֶת סָרִיסָיו וְאֶת אֵילֵי הָאָרֶץ הוֹלִיד גּוֹלָה מִירוּשָׁלַם בְּבִלְהָ: וְאֶת כָּל אַנְשֵׁי הַחֵיל שִׁבְעַת אֲלָפִים וְהַחֲרָשׁ וְהַמְסַגֵּר אֶלְף הַכֹּל גְּבוּרִים עֲשִׂי מְלַחְמָה וַיְבִיאֵם מֶלֶךְ בָּבֶל גּוֹלָה בְּבִלְהָ: מלכים ב כד-ח-טז

Jehoiachin was eighteen years old when he began to reign, and he reigned in Jerusalem three months. And his mother's name was Nehushta, the daughter of Elnathan of Jerusalem. And he did that which was evil in the sight of the L-rd, according to all that his father had done. At that time the servants of Nebuchadnezzar king of Babylon came up against Jerusalem, and the city was besieged. And Nebuchadnezzar king of Babylon came against the city, and his servants besieged it. And Jehoiachin the king of Judah went out to the king of Babylon, - he, and his mother, and his servants, and his princes, and his officers; and the king of Babylon took him in the eighth year of his reign. And he carried out from there all the treasures of the house of the L-rd, and the treasures of the king's house, and cut in pieces all the utensils of gold which Solomon king of Israel had made in the temple of the L-rd, as the L-rd had said. And he carried away all Jerusalem, and all the princes, and all the mighty men of valor, ten thousand captives, and all the craftsmen and smiths; none remained, save the poorest sort of the people of the land. And he carried away Jehoiachin to Babylon, and the king's mother, and the king's wives, and his officers, and the mighty of the land, those he carried into captivity from Jerusalem to Babylon. And all the men of might, seven thousand, and craftsmen and smiths (Torah scholars) a thousand, all who were strong and apt for war, even them the king of Babylon brought captive to Babylon. **Kings II 24:8-16**

B.

זֶה הָעָם אֲשֶׁר הִגִּילָה נְבוּכַדְרֶאצַּר בְּשַׁנַּת-שֶׁבַע יְהוּדִים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה: יִרְמִיָּה נְבִי-כַח

This is the people whom Nebuchadnezzar carried away captive; in the seventh year three thousand and twenty three men of Judah. **Jeremiah 52:28**

C.

אמר רב חסדא אמר מר עוקבא, ואמרי לה אמר רב חסדא דרש מרי בר מר: מאי דכתיב (דניאל ט') וישקד ד' על הרעה ויביאה עלינו כי צדיק ד' א-להינו, משום דצדיק ד' וישקד ד' על הרעה ויביאה עלינו. אין, צדקה עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהקדים גלות צדקיהו, ועוד גלות יכניה קיימת. דכתיב ביה בגלות יכניה (מלכים ב' כ"ד) החרש והמסגר אלף, חרש כיון שפותחין הכל נעשו כחרשין, מסגר כיון שסוגרין בהלכה שוב אין פותחין. וכמה היו אלף. סנהדרין לה.

R. Hisda said in Mar Ukba's name, others state, R. Hisda quoted from a lecture of Mari b. Mar: What is meant by the verse (Daniel 9:14), "And so the L-rd has hastened the evil and brought it upon us, for the L-rd our G-d is righteous"? Because G-d is righteous He hastened with the evil and brought it upon us! Even so: the Holy One, blessed be He, did a righteous [i.e., charitable] thing unto Israel in that he anticipated the exile of Zedekiah while the exile of Jechoniah was yet in being, for it is written with reference to the latter (Kings II 24:16), "And the craftsmen [*he-harash*] and the smiths [*masger*], a thousand. *Harash*, implies, as soon as they opened a [learned] discussion, all [the others] became as though they were deaf. *Masger*: i.e., when they closed [the discussion of] a halachah, it was not reopened. And how many were they? A thousand. **Sanhedrin 38a**

D.

קבע הקב"ה שתי ישיבות לישראל שיהיו הוגין בתורה יומם ולילה ומתקבצין שתי פעמים בשנה באדר ובאלול מכל המקומות ונושאים ונותנים במלחמתה של תורה עד שמעמידין דבר על בוריו והלכה לאמתה ומביאים ראיה מן המקרא ומן המשנה ומן התלמוד כדי שלא יכשלו ישראל בד"ת שנא' (תהלים קיט) שלו' רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול (שם כ"ט) ד' עוז לעזמו יתן ד' יברך את עמו בשלו' ואותן ב' ישיבות לא ראו שבי ולא שמד ולא שלל ולא שלט בהן לא יון ולא אדום והוציאתן הקב"ה י"ב (י"א) שנה קודם חרבן ירושלים בתורתן ובתלמודן שכך כתיב והגלה את כל ירושלים ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל החרש והמסגר ולא נשאר זולת דלת עם הארץ (מלכים ב כד) וכי מה גבורה יש בבני אדם ההולכים בגולה אלא אלו גבורי תורה שכך נאמר בה על כן יאמר בספר מלחמות ד' (במדבר כ"א) ומתוכן החרש והמסגר חרש שבשעה שאחד מהן מדבר נעשו הכל כחרשין מסגר כיון שאחד מהן סוגר דברי טומאה וטהרה או איסור והתר אין בעולם שיכול לפתוח לטהר ולהתיר. מדרש תנחומא, פרשת נח

The Holy One, blessed be He, established two yeshivahs in Israel so that they would be able to study Torah there day and night. [It also served as a place] to which the populace as a whole gathered together twice a year from far and wide in the months of Adar and Elul to engage in the *milchamta shel Torah* (the battle over the truth of Torah) and thoroughly discuss and debate the issues until they achieved clarity and were able to rule correctly. They would base themselves upon proofs from Scripture, Mishnah, and the Talmud to insure that Israel would not stumble in their fulfillment of the Torah as it says (Psalms 119:165) "Great peace have those who love Your Torah; and nothing can make them stumble," [and also] (ibid. 19:11), "The L-rd will give strength to his people; the L-rd will bless His people with peace." [Unlike many other places,] those two yeshivahs didn't experience captivity, forced conversion, or plundering nor were they controlled by Greece or Rome. The Holy One, blessed be He, took them out eleven years before the destruction of Jerusalem while their Torah and Talmud was unimpaired, as it says, (Kings II 24:14), "And he carried away all Jerusalem, and all the princes, and all the mighty men of valor, ten thousand captives, and all the craftsmen and smiths; none remained, save the poorest sort of the people of the land." Now what is the significance of the "might" of these "mighty men" when they are being carried off into exile. Rather, these were "mighty warriors" in Torah, similar

to the phrase (Numbers 21:14), “Therefore it is said in the Book of the Wars of the L-rd,” [which is referring to the Torah]. Amongst them were the craftsmen [*he-harash*] and the smiths [*masger*]. *Harash*, implies, as soon as they opened a [learned] discussion, all [the others] became as though they were deaf. *Masger*: i.e., when they closed [the discussion of] a halachah, whether it be in regards to ritual purity or regarding that which is forbidden or permitted, there was no one in the world that could reopen the discussion to contradict them. **Midrash Tanchuma, Parshas Noah.**

V. Zedekiah

A.

(1) בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמֶלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וְעֶשְׂרֵת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָי ד': וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאֶצַּר וַיִּבְאֶהוּ בְּבֵלְהָ עִם כָּלֵי חֲמֻדַּת בֵּית ד' וַיִּמְלֹךְ אֶת צְדָקְיָהוּ אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: בֶּן עֶשְׂרִים וָאֶחָת שָׁנָה צְדָקְיָהוּ בְּמֶלְכוֹ וָאֶחָת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם: דְּבַרֵי הַיָּמִים ב' לוֹ-ט-יא

Jehoiachin was eight years old when he began to reign, - and he reigned three months and ten days in Jerusalem; and he did that which was evil in the sight of the L-rd. And at the return of the year, - king Nebuchadnezzar sent, and brought him to Babylon, with the precious utensils of the house of the L-rd, and made Zedekiah his brother king over Judah and Jerusalem. Zedekiah was twenty one years old when he began to reign, and reigned eleven years in Jerusalem. **Chronicles II 36:9-11**

(2) וּבְנֵי יֵאֻשִׁיָהוּ הַבְּכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי יְהוֹיָקִים הַשְּׁלִישִׁי צְדָקְיָהוּ הָרְבִיעִי שְׁלוֹם: וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכַנְיָהוּ בְּנוֹ צְדָקְיָהוּ בְּנוֹ: דְּבַרֵי הַיָּמִים א ג-טו-טז

And the sons of Josiah were: the *bechor* (firstborn), Johanan, the second, Jehoiakim, the third, Zedekiah, the fourth, Shallum. And the sons of Jehoiakim: Jeconiah his son, Zedekiah his son. **Chronicles I 3:15-16**

B.

(1) וַיִּמְלֹךְ מֶלֶךְ בְּבֵל אֶת מַתַּנְיָהוּ דָדוֹ תַחְתָּיו וַיִּסַּב אֶת שְׁמוֹ צְדָקְיָהוּ: בֶּן עֶשְׂרִים וָאֶחָת שָׁנָה צְדָקְיָהוּ בְּמֶלְכוֹ וָאֶחָת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַמּוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִלְּבָנָה: מַלְכִים ב' כד-יז-יח

And the king of Babylon made Mattaniah *dodo* (his father's brother) king in his place, and changed his name to Zedekiah. Zedekiah was twenty one years old when he began to reign, and he reigned eleven years in Jerusalem. **And his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah. Kings II 25:17-18**

(2) לֹא בֶן-עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמֶלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַמּוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִלְּבָנָה: מַלְכִים ב' כג-לא

Jehoahaz was twenty three years old when he began to reign; and he reigned three months in Jerusalem. **And his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah. Kings II 23:31**

C.

וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָי ד' א--לָהִיו לֹא נִכְנַע מִלְּפָנָי יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא מִפִּי ד': וְגַם בְּמֶלֶךְ נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מָרַד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּ בֵּא--לָהִים וַיִּקַּשׂ אֶת עַרְפוֹ וַיֵּאמָץ אֶת לְבָבוֹ מִשׁוּב אֶל ד' א--לָהִי יִשְׂרָאֵל: גַּם כָּל שָׂרֵי הַכְּהֻנִּים

וְהָעַם הָרַבוּ לְמַעַל מֵעַל כְּכֹל תַּעֲבוֹת הַגּוֹיִם וַיִּטְמְאוּ אֶת בַּיִת ד' אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ בִּירוּשָׁלַם: וַיִּשְׁלַח ד' אֶל־לְהִי אֲבוֹתֵיהֶם עֲלֵיהֶם בְּיַד מְלָאָכָיו הַשָּׁכֵם וְשָׁלַח כִּי חָמַל עַל עַמּוֹ וְעַל מְעוֹנָו: וַיְהִי מִלְּעֵיבִים בְּמִלְאָכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו וּמִתַּעֲתָעִים בְּנִבְאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת ד' בְּעַמּוֹ עַד לְאֵין מִרְפָּא: דְּבַר־הַיָּמִים ב' לויב-טז

And he did that which was evil in the sight of the L-rd his G-d, - and did not humble himself before Jeremiah the prophet speaking from the mouth of the L-rd. - And he also rebelled against king Nebuchadnezzar, who had made him swear by G-d; - but he stiffened his neck, and hardened his heart from turning to the L-rd G-d of Israel. Also, all the chiefs of the priests, and the people, transgressed very much according to all the abominations of the nations; and profaned the house of the L-rd which He had consecrated in Jerusalem. And the L-rd G-d of their fathers sent to them by His messengers, from morning till night; because He had compassion on His people, and on His dwelling place; But they mocked the messengers of G-d, and scorned His words, and scoffed at His prophets, until the wrath of the L-rd arose against His people, till there was no remedy. **Chronicles II 36:12-16**

D.

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מאי דכתיב (ירמיהו כ"ו) בראשית ממלכות יהויקים בן יאשיהו, וכתיב (ירמיהו כ"ח) בראשית ממלכת צדקיה, וכי עד האידנא לא הוו מלכי אלא בקש הקדוש ברוך הוא להחזיר את העולם כולו לתוהו ובוהו בשביל יהויקים, נסתכל בדורו ונתקרה דעתו. בקש הקדוש ברוך הוא להחזיר את העולם כולו לתוהו ובוהו בשביל דורו של צדקיה נסתכל בצדקיה ונתקרה דעתו. בצדקיה נמי כתיב (מלכים ב' כ"ד) ויעש הרע בעיני ד' - שהיה בידו למחות ולא מיחה. סנהדרין קג.

R. Yohanan said in the name of R. Shimon b. Yohai: What is the meaning of (Jeremiah 26:1), “*B'raishis* (in the beginning of) the reign of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah” and (ibid. 28:1), “*B'raishis* (in the beginning of) the reign of Zedekiah king of Judah”? Were there then no kings until then? But [it teaches that] the Holy One, blessed be He, wished to hurl the world back into the primeval chaos on account of Jehoiakim, but that He gazed at [the rest of] his generation, and His mind was appeased. The Holy One, blessed be He, [also] desired to hurl the world back into the primeval chaos because of Zedekiah's generation, but that He gazed at Zedekiah [himself] and his mind was appeased. But in the case of Zedekiah too it is written (Kings II 24:19), “And he did that which was evil in the sight of G-d”? [That denotes] that he could have stemmed [the evil of others], and did not. **Sanhedrin 103a**

E.

וַיְהִי בְשָׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמַלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַם וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דֵּיק סָבִיב: וַתְּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עֲשִׂיתִי עֲשִׂרָה שָׁנָה לְמֶלֶךְ צְדָקְיָהוּ: מַלְכִים ב' כה-א-ב

And it came to pass in the ninth year of his reign, in the tenth month, in the tenth day of the month, that Nebuchadnezzar king of Babylon came, he, and all his army, against Jerusalem, and camped against it; and they built a siege wall around against it. And the city was besieged until the eleventh year of king Zedekiah. **Kings II 25:1-2**

F.

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת ד' וּנְבוּכַדְרֶאֱצַר מֶלֶךְ בָּבֶל | וְכָל חֵילוֹ וְכָל מַמְלָכוֹת אֶרֶץ מִמְּשָׁלֶת יְדוֹ
 וְכָל הָעַמִּים נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל עָרֶיהָ לֵאמֹר: כֹּה אָמַר ד' אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִלֵּךְ וְאָמַרְתָּ אֶל
 צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר ד' הַנְּנִי נִתֵּן אֶת הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וְשָׂרְפָהּ בְּאֵשׁ:
 וְאַתָּה לֹא תִמְלֹט מִיָּדוֹ כִּי תִפֶּשׂ תִּתְּפֹשׂ וּבְכִידוֹ תִּנְתֵּן וְעֵינֶיךָ אֶת עֵינֵי מֶלֶךְ בָּבֶל תִּרְאִינָה וּפִיָּהוּ אֶת פִּיךָ
 יִדְבֹר וּבָבֶל תִּבּוֹא: אַךְ שָׁמַע דָּבָר ד' צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה כֹּה אָמַר ד' עָלֶיךָ לֹא תָמוּת בְּחָרָב: בְּשָׁלוֹ
 תָמוּת וּבְמִשְׂרָפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ כֵּן יִשְׂרָפוּ לָךְ וְהוּי אֲדוֹן יִסְפְּדוּ לָךְ כִּי
 דָּבַר אֲנִי דְבַרְתִּי נְאֻם ד': וַיִּדְבֹר יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא אֶל צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּירוּשָׁלַם:
 וְחֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל עָרֵי יְהוּדָה הַנּוֹתְרוֹת אֶל לְכִישׁ וְאֶל עֲזֻקָה כִּי הִנֵּה נִשְׂאָרוֹ
 בְּעָרֵי יְהוּדָה עָרֵי מִבְּצָר: ירמיה לד:א-ז

The word which came to Jeremiah from the L-rd, when Nebuchadnezzar king of Babylon, and all his army, and all the kingdoms of the earth of his dominion, and all the people, fought against Jerusalem, and against all its cities, saying, Thus says the L-rd, the G-d of Israel; Go and speak to Zedekiah king of Judah, and tell him, Thus says the L-rd; Behold, I will give this city to the hand of the king of Babylon, and he shall burn it with fire; And you shall not escape from his hand, but shall surely be taken, and delivered to his hand; and your eyes shall behold the eyes of the king of Babylon, and he shall speak with you mouth to mouth, and you shall go to Babylon. Yet hear the word of the L-rd, O Zedekiah king of Judah; Thus said the L-rd of you, You shall not die by the sword; But you shall die in peace; and with the burning of your fathers, the previous kings who were before you, so shall they make a burning for you.; - and they will lament you, saying, Ah lord! For I have pronounced the word, says the L-rd. Then Jeremiah the prophet spoke all these words to Zedekiah king of Judah in Jerusalem, When the king of Babylon's army fought against Jerusalem, and against all the cities of Judah that were left, against Lachish, and against Azekah; for these fortified cities remained of the cities of Judah.
Jeremiah 34:1-7

G.

(1) אלעזר בן עזריה ואמר: (ירמיהו ל"ד) בשלום תמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשנים [אשר היו לפניך כן] ישרפו לך, והלא דברים קל וחומר: ומה צדקיהו מלך יהודה, שלא עשה אלא מצוה אחת, שהעלה ירמיה מן הטיט כך, בניו של רבי ישמעאל על אחת כמה וכמה. מועד קטן כה:

R. Elazar b. Azaria then responded and said: You shall die in peace and with the burning of your fathers, the former kings that were before thee, so shall they make a burning for you. - Doesn't it logically follow! Why, if Tzidkiahu King of Yehudah who had performed but one *mitzva* in having had Yirmiahu lifted from the mire, was to be mourned thus, - how much more is due to the sons of Rabbi Yishmael. **Moed Katan 28b**

(2) צדקיהו מלך יהודה. צדיק גמור היה אבל במקרא לא מצינו יותר כי אם שצוה להעלות ירמיהו מן הטיט: תוספות מועד קטן כה:

Tzidkiahu King of Yehudah: He was completely righteous. In Scripture, however, we don't find any other instance of his righteousness other than the fact that he commanded that Yirmiahu be lifted out of the mud. **Tosefos, ibid.**

H.

(1) בַּתְּשֻׁעָה לַחֲדָשׁ וַיִּחְזַק הָרָעַב בְּעִיר וְלֹא הָיָה לָחֶם לְעַם הָאָרֶץ: וַתִּבְקַע הָעִיר וְכָל אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה | הַלִּילָה דָרָךְ שָׁעַר | בֵּין הַחֲמַתִּים אֲשֶׁר עַל גֵּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל הָעִיר סָבִיב וַיִּלְךְ דָּרָךְ הָעֲרָבָה: וַיִּרְדְּפוּ

חיל כְּשָׂדִים אַחַר הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁגּוּ אֹתוֹ בְּעָרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל חֵילוֹ נִפְצוּ מֵעָלָיו: וַיִּתְּפְשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רַבְלָתָהּ וַיִּדְבְּרוּ אִתּוֹ מִשְׁפָּט: וְאֵת בְּנֵי צְדָקְיָהוּ שִׁחֲטוּ לְעֵינָיו וְאֵת עֵינֵי צְדָקְיָהוּ עֹר וַיֹּאסְרוּהוּ בְּנַחֲשֵׁתִים וַיְבֹאֵהוּ בָּבֶל: מַלְכִים ב כה:ג-ז

And on the ninth day of the fourth month the famine prevailed in the city, and there was no bread for the people of the land. And the city was broken up, and all the men of war fled by night by the way of the gate between two walls, which is by the king's garden; and the Chaldeans were against the city surrounding it; and the king went the way toward the Arabah. And the army of the Chaldeans pursued after the king, and overtook him in the plains of Jericho; and all his army were scattered from him. And they took the king, and brought him to the king of Babylon to Riblah; and they gave judgment upon him. And they killed the sons of Zedekiah before his eyes, and put out the eyes of Zedekiah, and bound him with fetters of bronze, and carried him to Babylon. **Kings II 25:3-7**

(2) אמר ליה רבא לרבה בר מרי, כתיב ביה בצדקיהו בשלו' תמות וכתוב (ירמיהו ל"ט) ואת עיני צדקיהו עור אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן: שמת נבוכדנאצר בימיו. מועד קטן כה:

Rava said to Rabbah b. Mari, It is written about Zedekiah: You shall die in peace; yet it is written [thereafter]: Moreover he [Nebuchadnezzar] put out Zedekiah's eyes? He replied that R. Yohanan had explained it thus, [namely] that Nebuchadnezzar died in Zedekiah's lifetime. **Moed Katan 28b**

VI. The Destruction of Jerusalem and the Temple

A.

(1) וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הָיָא שְׁנַת תְּשַׁע עֶשְׂרִי שָׁנָה לְמֶלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עֶבֶד מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם: וַיִּשְׂרַף אֶת בֵּית ד' וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל בְּתֵי יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל בֵּית גְּדוֹל שָׂרָף בָּאֵשׁ: וְאֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם סָבִיב נִתְּצוּ כָּל חֵיל כְּשָׂדִים אֲשֶׁר רַב טַבָּחִים: וְאֵת יְתֵר הָעַם הַנְּשָׂאָרִים בְּעִיר וְאֵת הַנְּפֹלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל הַמֶּלֶךְ בָּבֶל וְאֵת יְתֵר הַקְּהוֹמֹן הַגְּלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים: וּמִדֵּלֶת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר רַב טַבָּחִים לְכַרְמִים וּלְיַגְבִּים: מַלְכִים ב כה:ח-יב

And in the fifth month, on the seventh day of the month, which is the nineteenth year of king Nebuchadnezzar king of Babylon, came Nebuzaradan, captain of the guard (רַב טַבָּחִים), a servant of the king of Babylon, to Jerusalem; And he burned the house of the L-rd, and the king's house, and all the houses of Jerusalem, and every great (man's) house (בֵּית גְּדוֹל) burned he with fire. And all the army of the Chaldeans, who were with the captain of the guard, broke down the walls around Jerusalem. And the rest of the people who were left in the city, and the fugitives who fell to the king of Babylon, with the remnant of the multitude, did Nebuzaradan the captain of the guard carry away. But the captain of the guard left of the poor of the land to be vinedressers (כַּרְמִים) and field workers (יַגְבִּים - wine pressers). **Kings II 25:8-12**

(2) דרש בר קפרא: מאי דכתיב (מלכים ב' כ"ה) וישרף את בית ד' ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלים ואת כל בית גדול שרף באש. בית ד' זה בית המקדש, בית המלך אלו פלטרין של מלך, ואת כל בתי ירושלים כמשמען, ואת כל בית גדול שרף באש. רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר: מקום שמגדלין בו תורה, וחד אמר: מקום שמגדלין בו תפלה. מאן דאמר תורה, דכתיב (ישעיהו מ"ב) ד' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. ומאן דאמר תפלה דכתיב (מלכים ב' ח') ספרה נא... הגדלות אשר עשה אלישע. ואלישע דעבד ברחמי הוא דעבד. מגילה כז.

Bar Kappara gave the following exposition. What is the meaning of the verse (Kings II 25:9), “And he burned the house of the L-rd, and the king’s house, and all the houses of Jerusalem, and every great man’s house burned he with fire.”? “The house of the L-rd” is referring to the Temple. “The king’s house” is referring to the royal palace. “All the houses of Jerusalem” is to be understood literally. The meaning of “And every great (man’s) house burned he with fire” is the subject of controversy between R. Yohanan and R. Yehoshua b. Levi. One said, it means the place where the Torah is magnified; the other, the place where a prayer is magnified. The one who says Torah bases himself on the verse (Isaiah 42:21), “The L-rd was pleased, for His righteousness’ sake to make the Torah great and glorious.” The one who says prayer bases himself on the verse (Kings II 8:4), “Tell me, I beg you, all the great things that Elisha has done,” and what Elisha did, he did by means of prayer. **Megilah 27a**

(3) (ירמיהו נב) ומדלת הארץ השאיר נבוזראדן רב טבחים לכרמים וליגבים. כורמים תני רב יוסף: אלו מלקטי אפרסמון מעין גדי ועד רמתא. יוגבים אלו צידי חלזון, מסולמות של צור ועד חיפה. שבת כו.

“But Nebuzaradan the captain of the guard left of the poorest of the land to be vinedressers [*kormim*] and field workers [*yogbim*].” (Jeremiah 52:16) R. Yosef taught: “*Kormim*” refers to balsamum gatherers from En Gedi to Ramah. *Yogbim* refers to those who catch *hilazon* (the aquatic snail from which *techailis* is produced) from the promontory of Tyre as far as Haifa. **Shabbos 26a**

B.

אמר רבה אמר רבי יוחנן: אותה לילה ליל תשעה באב היה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות. חרב הבית בראשונה דכתיב (מלכים ב' כ"ה) ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבוכדנאצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם וישרף את בית ה' וגו', וכתיב (ירמיהו נ"ב) ובחדש החמישי בעשור לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבוכדנאצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלם וגו'. ותניא: אי אפשר לומר בשבעה שהרי כבר נאמר בעשור, ואי אפשר לומר בעשור שהרי כבר נאמר בשבעה. הא כיצד? בשבעה נכנסו נכרים להיכל, ואכלו וקלקלו בו שביעי שמיני, ותשיעי סמוך לחשיכה הציתו בו את האור, והיה דולק והולך כל היום כולו, שנאמר (ירמיהו ו') אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. והיינו דאמר רבי יוחנן: אלמלי הייתי באותו הדור לא קבעתיו אלא בעשירי, מפני שרובו של היכל בו נשרף. ורבנן: אתחלתא דפורענותא עדיפא. תענית כט.

Rabbah said in the name of R. Yohanan: That night [when the people of Israel, at the time of Moshe, cried because of the report of the spies] was the night of the ninth of Av. The Holy One, blessed be He, said to them: You have wept without cause, therefore I will set [this day] aside for a weeping throughout the generations to come. [In the Mishna it is stated: On the ninth of Av, the Temple was destroyed the first time as well as the second]. It is written (Kings II 25:8-9), “And in the fifth month, on the **seventh** day of the month, which is the nineteenth year of king Nebuchadnezzar king of Babylon, came Nebuzaradan, captain of the guard, a servant of the king of Babylon, to Jerusalem; And he burned the house of the L-rd, etc.” And it is further written, however, (Jeremiah 52:12): “Now in the fifth month, in the **tenth** day of the month, which was the nineteenth year of King Nebuchadnezzar, king of Babylon, came Nebuzaradan the captain of the guard, who stood before the king of Babylon into Jerusalem etc.” With reference to this it has been taught: We cannot say that this happened on the seventh, for it has already been stated that it was “in the tenth”; and we cannot say that this happened on the tenth, for it has already been

stated that it was “on the seventh”. How then are these dates to be reconciled? On the seventh the heathens entered the Temple and ate therein and desecrated it throughout the seventh and eighth [of Av] and towards dusk of the ninth they set fire to it and it continued to burn the whole of that day, as it is said (Jeremiah 6:4), “Woe to us! For the day goes away, for the shadows of the evening are lengthened.” And this is what R. Yohanan meant when he said: Had I been alive in that generation I should have fixed [the mourning] for the tenth, because the greater part of the Temple was burned down thereon. Why then did the Rabbis [choose the ninth to commemorate the destruction of the Temple]? The beginning of any misfortune is of greater moment. **Taanis 29a**

C.

וְאֵת עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית ד' וְאֵת הַמְּכַנּוֹת וְאֵת יַם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית ד' שִׁבְרוּ כְשָׂדִים וַיִּשְׂאוּ אֶת נְחֹשֶׁת בְּבִלָּה: וְאֵת הַסִּירֹת וְאֵת הַיַּעֲיִם וְאֵת הַמְּזֻמְרוֹת וְאֵת הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָם לְקַחוּ: וְאֵת הַמַּחְתּוֹת וְאֵת הַמְּזֻרְקוֹת אֲשֶׁר זָהָב וְזָהָב וְאֲשֶׁר כֶּסֶף כֶּסֶף לְקַח רַב טַבָּחִים: הַעַמּוּדִים | שְׁנַיִם הֵימָּה הָאֶחָד וְהַמְּכַנּוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְבֵית ד' לֹא הָיָה מִשְׁקַל לְנְחֹשֶׁת כָּל הַכְּלִים הָאֵלֶּה: שְׁמֹנֶה עָשָׂר אַמָּה קוֹמַת | הַעַמּוּד הָאֶחָד וְכַתְּרָת עָלָיו | נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכַּתְּרָת שְׁלֹשׁ אַמּוֹת וְשִׁבְכָה וְרַמְנִים עַל הַכַּתְּרָת סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכֹאֵלָה לְעַמּוּד הַשְּׁנַיִם עַל הַשִּׁבְכָה: וַיִּקַּח רַב טַבָּחִים אֶת שְׂרָיָה כֹהֵן הָרֹאשׁ וְאֵת צְפַנְיָהוּ כֹהֵן מִשְׁנֵה וְאֵת שְׁלֹשֶׁת שְׁמָרֵי הַסֶּף: וּמִן הָעִיר לְקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר הוּא פֶקִיד | עַל אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה וְחַמְשָׁה אַנְשִׁים מֵרֵאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בְעִיר וְאֵת הַסֹּפֵר שֶׁר הֵצִיב הַמְּצַבֵּא אֶת עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצָאִים בְּעִיר: וַיִּקַּח אֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים וַיִּלְךְ אִתָּם עַל מֶלֶךְ בָּבֶל רַבְלָתָה: וַיֵּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִיתֵם בְּרַבְלָה בְּאָרֶץ חֲמַת וַיַּגֵּל יְהוּדָה מֵעַל אֲדָמָתוֹ: מַלְכִים ב כה-יג-כא

And the pillars of bronze that were in the house of the L-rd, and the bases, and the bronze sea (basin) that was in the house of the L-rd, the Chaldeans broke in pieces, and carried the bronze of them to Babylon. And the pans, and the shovels, and the snuffers, and the spoons, and all the utensils of bronze with which they ministered, took they away. And the firepans, and the basins, and such things as were of gold, in gold, and of silver, in silver, the captain of the guard took away. The two pillars, one sea (basin), and the bases which Solomon had made for the house of the L-rd; the bronze of all these utensils beyond weight. The height of one pillar was eighteen cubits, and the capital upon it was bronze; and the height of the capital three cubits; and the network, and pomegranates upon the capital around it, all of bronze; and the second pillar had the like, with the network. And the captain of the guard took Seraiah the chief priest, and Zephaniah the second priest, and the three gatekeepers; And from the city he took an officer who was set over the men of war, and five men of those who were in the king's presence, who were found in the city, and the scribe of the commander of the army, who mustered the people of the land, and sixty men of the people of the land who were found in the city; And Nebuzaradan captain of the guard took these, and brought them to the king of Babylon to Riblah; And the king of Babylon struck them, and killed them at Riblah in the land of Hamath. And Judah was carried away from their land. **Kings II 25:13-21**

D.

(1) וְהָעַם הַנִּשְׂאָר בְּאָרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר הִשְׁאִיר נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיִּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶן אַחִיקָם בֶּן שָׁפָן: וַיִּשְׁמְעוּ כָל שְׂרָיֵי הַחַיִּלִּים הַמָּה וְהָאֲנָשִׁים כִּי הִפְקִיד מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל גְּדַלְיָהוּ הַמְּצַפֵּה וַיִּשְׁמְעֵאל בֶּן נְתַנְיָה וַיּוֹחֲנָן בֶּן קָרַח וְשָׂרְיָה בֶן תַּנְחֻמֶת הַנְּטַפְתִּי וַיֹּאזְנִיחוּ בֶן הַמַּעֲכָתִי הַמָּה וְאֲנָשִׁיהֶם: כֹּד וַיִּשְׁבַּע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ וַלְאֲנָשִׁיהֶם וַיֹּאמֶר לָהֶם אַל תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים שֶׁבּוּ בְּאָרֶץ וַעֲבַדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וַיֵּטֵב לָכֶם: וַיְהִי | בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמַעֵאל בֶּן נְתַנְיָה בֶּן אֱלִישָׁמַע מִזְרַע

הַמְלוּכָה וְעֶשְׂרֵה אַנְשִׁים אֹתוֹ וַיִּכּוּ אֶת גְּדַלְיָהוּ וַיִּמָּת וְאֶת הַיְהוּדִים וְאֶת הַכְּשָׁדִים אֲשֶׁר הָיוּ אִתּוֹ בְּמִצְפָּה: וַיִּקְמוּ כָּל הָעָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל וְשָׂרֵי הַחַיִּלִּים וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם כִּי יֵרְאוּ מִפְּנֵי כְּשָׁדִים: מַלְכִים ב כה:כב-כו

And as for the people who remained in the land of Judah, whom Nebuchadnezzar king of Babylon had left, over them he made Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan, ruler. And when all the captains of the armies, they and their men, heard that the king of Babylon had made Gedaliah governor, there came to Gedaliah to Mizpah, Ishmael the son of Nethaniah, and Johanan the son of Careah, and Seraiah the son of Tanhumeth the Netophathite, and Jaazaniah the son of a Maachathite, they and their men. And Gedaliah swore to them, and to their men, and said to them, Do not fear to be the servants of the Chaldeans; live in the land, and serve the king of Babylon; and it shall be well with you. But it came to pass in the seventh month, that Ishmael the son of Nethaniah, the son of Elishama, of royal seed, came, and ten men with him, and struck Gedaliah, and he died, and the men of Judah and the Chaldeans who were with him at Mizpah. And all the people, both small and great, and the captains of the armies, arose, and came to Egypt; for they were afraid of the Chaldeans. **Kings II 25:22-26**

(2) . . . וְאָגַד לְכֶם הַיּוֹם וְלֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹל ד' אֶ–לְהִיכֶם וּלְכַל אֲשֶׁר שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם: וְעַתָּה יָדַעְתֶּם כִּי בַחֲרַב בְּרָעַב וּבַדְּבַר תָּמוּתוֹ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר חָפַצְתֶּם לָבוֹא לָגוּר שָׁם: יִרְמִיָּה מִב:כא-כב

And now I have this day declared it to you; but you have not obeyed the voice of the L-rd your G-d, nor any thing for which He has sent me to you. Now therefore know certainly that you shall die by the sword, by the famine, and by the pestilence, in the place where you wish to go and to sojourn. **Jeremiah 42:21-22**

(3) הַנְּנִי שֶׁקֵּד עֲלֵיהֶם לָרַעַה וְלֹא לְטוֹבָה וְתָמוּ כָּל אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֲרַב וּבְרָעַב עַד כְּלוּתָם: וּפְלִיטֵי חָרַב יִשְׁבוּן מִן אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מִתִּי מִסְפָּר וַיִּדְעוּ כָּל שְׂאֲרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְאֶרֶץ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם דָּבַר מִי יְקוּם מִמֶּנִּי וּמֵהֶם: וְזֹאת לְכֶם הָאוֹת נְאֻם ד' כִּי פִקֵּד אֲנִי עֲלֵיכֶם בְּמָקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תִּדְעוּ כִּי קוֹם יְקוּמוּ דְבָרֵי עֲלֵיכֶם לָרַעַה: כֹּה אָמַר ד' הַנְּנִי נֹתֵן אֶת פְּרִעָה חֲפָרַע מֶלֶךְ מִצְרַיִם בְּיַד אִיבּוֹ וּבְיַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשׁוֹ כְּאֲשֶׁר נֹתַתִּי אֶת צְדֻקְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אִיבּוֹ וּמִבְּקָשׁ נַפְשׁוֹ: יִרְמִיָּה מִד:כו-ל

Behold, I will watch over them for evil, and not for good; and all the men of Judah who are in the land of Egypt shall be consumed by the sword and by the famine, until there is an end to them. Yet a small number who escape the sword shall return out of the land of Egypt to the land of Judah, and all the remnant of Judah, who have gone to the land of Egypt to sojourn there, shall know whose words shall stand, Mine, or theirs. And this shall be a sign to you, says the L-rd, that I will punish you in this place, that you may know that My words shall surely stand against you for evil; Thus says the L-rd; Behold, I will give Pharaoh Hophra king of Egypt to the hand of his enemies, and to the hand of those who seek his life; as I gave Zedekiah king of Judah to the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, his enemy, who sought his life. **Jeremiah 44:27-30**

(4) בַּשָּׁנָה כ"ז לְנְבוּכַדְרֶאצַּר נִתְּנָה מִצְרַיִם בְּיַד נִשְׂא הַמוֹנָה וּשְׁלַל שְׁלָלָהּ וּבִזָּה וְהִיתָה שֹׂכֵר לְחִילוֹ (יְחִזְקֵאל כ"ט) וְהִגְלָה יִרְמִיָּה וּבְרוּךְ לְבַבְל. סֵדֵר עוֹלָם פָּרָק כו

In the twenty seventh year of Nebuchadnezzar (nine years after the destruction of Jerusalem), he conquered Egypt and carried off her populace and took her booty, and took her plunder; as wages for his army, [a fulfillment of the prophecy of Ezekiel 29:19]. At that time, Jeremiah and Baruch were exiled to Babylon. **Seder Olam Chapter 26**

E.

זֶה הָעָם אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְרֶאצַּר בְּשָׁנַת שִׁבְעַת יְהוּדִים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה: בְּשָׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרִים לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מִירוּשָׁלַם נֶפֶשׁ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וּשְׁנָיִם: בְּשָׁנַת שְׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים לְנְבוּכַדְרֶאצַּר הִגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים יְהוּדִים נֶפֶשׁ שִׁבְעַת מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה כָּל נֶפֶשׁ אַרְבַּעַת אֲלָפִים וּשְׁשׁ מֵאוֹת: ירמיה נב:כח-ל

This is the people whom Nebuchadrezzar carried away captive; in the seventh year three thousand and twenty three men of Judah; - In the eighteenth year of Nebuchadrezzar he carried away captive from Jerusalem eight hundred and thirty two persons; - In the twenty third year of Nebuchadrezzar, Nebuzaradan, the captain of the guard, carried away captive of the men of Judah seven hundred and forty five persons; all the persons were four thousand and six hundred.

Jeremiah 52:28-30

F.

אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרח: סח לי זקן אחד מאנשי ירושלים, בבקעה זו הרג נבוזראדן רב טבחים מאתים ואחת עשרה רבוא, וכירושלים הרג תשעים וארבע רבוא על אבן אחת, עד שהלך דמן ונגע בדמו של זכריה, לקיים מה שנאמר: (הושע ד') ודמים בדמים נגעו. אשכחיה לדמיה דזכריה דהוה קא מרתח וסליק, אמר: מאי האי? אמרו ליה: דם זבחים דאשתפוך. אייתי דמי ולא אידמו, אמר להו: אי אמריתו לי מוטב, ואי לאו מסריקנא לבשרייכו במסרקי דפרזלי. אמרי ליה: מאי נימא לך, נבייא הוה בן דהוה קא מוכח לן במילי דשמיא, קמינן עילויה וקטלינן ליה, והא כמה שנין דלא קא ניח דמיה. אמר להו: אנא מפייסנא ליה. אייתי סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה קטל עילויה ולא נח, בחורים ובתולות קטל עילויה ולא נח, אייתי תינוקות של בית רבן קטל עילויה ולא נח, א"ל: זכריה, זכריה, טובים שבהן איבדתים, ניחא לך דאבדינהו לכולהו כדאמר ליה הכי נח. בהאי שעתא הרהר תשובה בדעתיה, אמר: ומה אם על נפש אחת כך, ההוא גברא דקטל כל הני נשמתא על אחת כמה וכמה ערק אזל שדר שטר פרטתא בביתיה ואגיר. גיטין נז:

R. Hiya b. Abin said in the name of R. Yehoshua b. Korhah: An old man from the inhabitants of Jerusalem told me that in this valley Nebuzaradan the captain of the guard killed two hundred and eleven myriads (2,110,000), and in Jerusalem he killed ninety four myriads (940,000) on one stone, until their blood went and joined that of Zechariah (Chronicles II 24:22), to fulfil the words (Hoseah 4:2), "Blood touches blood." He noticed the blood of Zechariah bubbling up warm, and asked what it was. They said: It is the blood of the sacrifices which has been poured there. He had some blood brought, but it was different from the other. He then said to them: If you tell me [the truth], well and good, but if not, I will tear your flesh with combs of iron. They said: What can we say to you? There was a prophet among us who used to reprove us for our irreligion, and we rose up against him and killed him, and for many years his blood has not rested. He said to them: I will appease him. He brought the great Sanhedrin and the small Sanhedrin and killed them over him, but the blood did not cease. He then slaughtered young men and women, but the blood did not cease. He brought school-children and slaughtered them over it, but the blood did not cease. So he said; Zechariah, Zechariah. I have slain the best of them; do you want me to destroy them all? When he said this to him, it stopped. Straightway Nebuzaradan felt remorse. He said to himself: If such is the penalty for slaying one soul, what will happen to me who have slain such multitudes? So he fled away, and sent a deed to his house disposing of his effects and became a convert. **Gittin 57b**

G.

מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים. עבודה זרה דכתיב (ישעיהו כח) כי קצר המצע מהשתרע מאי קצר המצע מהשתרע אמר רבי יונתן: קצר מצע זה מהשתרר עליו שני רעים כאחד. (ישעיהו כח) והמסכה צרה כהתכנס, אמר רבי שמואל

בר נחמני: כי מטי רבי יונתן להאי קרא בכי, אמר: מאן דכתיב ביה (תהלים לג) כנס כנד מי היס, נעשית לו מסכה צרה גלוי עריות, דכתיב (ישעיהו ג) ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך וטפוף תלכנה וברגליהן תעכסנה. יען כי גבהו בנות ציון שהיו מהלכות ארוכה בצד קצרה, ותלכנה נטויות גרון שהיו מהלכות בקומה זקופה, ומשקרות עינים דהוו מליין כוחלא עיניהן, הלוך וטפוף תלכנה שהיו מהלכות עקב בצד גודל, וברגליהן תעכסנה אמר רבי יצחק: שהיו מביאות מור ואפרסמון ומניחות במנעליהן, וכשמגיעות אצל בחורי ישראל בועטות ומתיזות עליהן, ומכניסין בהן יצר הרע כארס בכעוס. שפיכות דמים דכתיב (מלכים ב כא) וגם דם נקי שפך מנשה [הרבה מאד] עד אשר מלא את ירושלים פה לפה. . . . רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרווייהו: ראשונים שנתגלה עונם נתגלה קצם, אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם. אמר רבי יוחנן: טובה צפורנן של ראשונים מכריסו של אחרונים. אמר ליה ריש לקיש: אדרבה, אחרונים עדיפי, אף על גב דאיכא שעבוד מלכיות קא עסקי בתורה אמר ליה: בירה תוכית, שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחרונים. שאלו את רבי אלעזר: ראשונים גדולים או אחרונים גדולים - אמר להם: תנו עיניכם בבירה. איכא דאמרי, אמר להם: עידיכם בירה. יומא ט:

Why was the first Sanctuary destroyed? Because of three [evil] things which prevailed there: idolatry, immorality, bloodshed. Idolatry, as it is written (Isaiah 28:20), "For the bed is too short for a man *maihistoreia* (to stretch himself) and the covering too narrow when he gathers himself up." What is the meaning of "For the bed is too short for a man *maihistoreia* (to stretch himself)"? R. Yonasan said: It is: This bed (referring to the Sanctuary after Manaseh placed therein an idol) is too short for two neighbors (*reia*) to stretch themselves. And [what is the meaning of,] "the covering [or idol] (*maseicha*) too narrow when he gathers himself up"? R. Shmuel b. Nahmani said: When R. Yonasan [in his reading] came to this passage, he would cry and say: To Him, concerning Whom it is written (Psalms 33:7), "He gathers the waters of the sea together like a heap," the cover [idol] became too narrow! Immorality [prevailed] as it is written (Isaiah 3:16), "Moreover the L-rd said: Because the daughters of Zion are haughty, and walk with stretched-forth necks and wanton eyes, walking and mincing as they go, and make a tinkling with their feet." "Because the daughters of Zion are haughty," i.e., they used to walk with proud carriage. "And wanton eyes," i.e., they filled their eyes with kohl (eye salve). "Walking and mincing as they go", i.e., they used to walk with the heel touching the toe. "And make a tinkling with their feet", R. Yitzchak said: They would take myrrh and balsam and place it in their shoes and when they came near the young men of Israel they would kick, causing the balsam to squirt at them and would thus cause the evil desire to enter them like an adder's poison. Bloodshed [prevailed] as it is written (Kings II 21:16), "Moreover Manaseh shed innocent blood very much, till he had filled Jerusalem from one end to another." They were wicked, but they placed their trust in the Holy One, blessed be He. For it is written (Micha 3:11), "The heads thereof judge for reward, and the priests thereof teach for hire, and the prophets thereof divine for money; yet will they lean upon the L-rd and say 'Is not the L-rd in the midst of us?' No evil shall come upon us." Therefore the Holy One, blessed be He, brought them three evil decrees as against the three evils which were their own (ibid. 12), "Therefore shall Zion for your sake be plowed as a field, and Jerusalem shall become heaps and the mountain of the house as the high places of a forest." . . . R. Yohanan and R. Eleazar both say: The former ones whose iniquity was revealed (i.e. their sins were done in the open) had their end revealed, the latter ones whose iniquity was not revealed have their end still unrevealed. R. Yohanan said: The fingernail of the earlier generations is better than the whole body of the later generations. Said Resh Lakish to him: On the contrary, the latter generations are better, although they are oppressed by the governments, they are occupying themselves with the Torah. - [R. Yohanan] replied: The Sanctuary will prove [my point] for it came back to the former generations, but not to the latter ones. **Yoma 9b**

TIMELINE (ACCORDING TO THE GAON OF VILNA)

<u>DATE</u> (סדר עולם)	<u>KINGS OF JUDAH</u>	<u>KINGS OF ISRAEL</u>
835 BCE - ב' תתקכ"ה	Solomon שְׁלֹמֹה	Solomon שְׁלֹמֹה
795 BCE - ב' תתקס"ה	Rehoboam רְחֹבָעָם	Jeroboam יְרֵבֹעָם בֶּן נְבַט
778 BCE - ב' תתקפ"ב	Abijam אַבְיָם	
775 BCE - ב' תתקפ"ה	Asa אָסָא	
774 BCE - ב' תתקפ"ו		Nadab נָדָב בֶּן יְרֵבֹעָם
773 BCE - ב' תתקפ"ז		Baasha בַּעֲשָׂא בֶן אַחֲזִיָּה
750 BCE - ג' י'		Elah אֵלָה בֶּן בַּעֲשָׂא
749 BCE - ג' י"א		Zimri זִמְרִי
749 BCE - ג' י"א		Omri עֹמְרִי
738 BCE - ג' כ"ב		Ahab אַחָאָב בֶּן עֹמְרִי
734 BCE - ג' כ"ו	Jehoshaphat יְהוֹשָׁפָט	
717 BCE - ג' מ"ג		Ahaziah אַחֲזִיָּהוּ בֶן אַחָאָב
716 BCE - ג' מ"ד		Jehoram יְהוֹרָם בֶּן אַחָאָב
709 BCE - ג' נ"א	Jehoram יְהוֹרָם	
705 BCE - ג' נ"ה	Ahaziah אַחֲזִיָּהוּ	
704 BCE - ג' נ"ו	Athaliah אֶתְלִיָּהוּ בַת אַחָאָב	Jehu יְהוּא בֶן יְהוֹשָׁפָט
698 BCE - ג' ס"ב	Joash יוֹאָשׁ בֶּן אַחֲזִיָּהוּ	
676 BCE - ג' פ"ד		Jehoahaz יְהוֹאָחָז בֶּן יְהוּא
659 BCE - ג' ק"א		Jehoash יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז
658 BCE - ג' ק"ב	Amaziah אַמְצִיָּה	
645 BCE - ג' קט"ו		Jeroboam יְרֵבֹעָם בֶּן יוֹאָשׁ
630 BCE - ג' ק"ל	Azariah אֶזְרִיָּה (עוזיה)	
607 BCE - ג' קנ"ג		Zechariah זְכַרְיָהוּ בֶן יְרֵבֹעָם
606 BCE - ג' קנ"ד		Shallum שְׁלֹמֹם בֶּן יְבֹשָׁפָט
606 BCE - ג' קנ"ד		Menahem מְנַחֵם בֶּן גְּדִי
596 BCE - ג' קס"ד		Pekahiah פְּקַחְיָה בֶּן מְנַחֵם
594 BCE - ג' קס"ו		Pekah פְּקַח בֶּן רַמְלֵיָהוּ
593 BCE - ג' קס"ז	Jotham יוֹתָם	
577 BCE - ג' קפ"ג	Ahaz אַחָז	
574 BCE - ג' קפ"ו		Hoshea הוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה
561 BCE - ג' קצ"ט	Hezekiah חֲזַקְיָה	
555 BCE - ג' ר"ה	גלות של עשרת השבטים	End of the Monarchy in Israel
532 BCE - ג' רכ"ח	Manasseh מְנַשֶּׁה	
477 BCE - ג' רפ"ג	Amon אָמוֹן	
475 BCE - ג' רפ"ה	Josiah יֹאשִׁיָּהוּ	
444 BCE - ג' שט"ז	Jehoahaz יְהוֹאָחָז	
444 BCE - ג' שט"ז	Jehoiakim יְהוֹיָקִים	
433 BCE - ג' שכ"ז	Jehoiachin יְהוֹיָכִין	
432 BCE - ג' שכ"ח	Zedekiah צְדַקְיָהוּ	
421 BCE - ג' של"ט	חורבן הבית וגלות יהודה	End of the Monarchy in Judah